

1.Giriş

Doğal kaynaklar, sermaye gibi üretim faktörlerinden birisi olan işgücünün koşulları ile ücretlerinin belirlendiği piyasaya işgücü piyasası demektir. İşgücü piyasasının işleyişini anlamak, bu piyasaya ait verilerin iyi analiz edilmesi; sosyal ve ekonomik sorunların daha iyi anlaşılması ve çözümüne olanak sağlayacaktır. İşgücü piyasası kanalı ile bölgelere, sektörler, firmalara dair bir erişim kabiliyeti gelişecektir. Uygun görülen durumlarda işgücü arzını veya talebini şekillendiren kamu politikaları yöneticiler tarafından geliştirilecektir.

İşgücü piyasasının iki önemli göstergesi olan istihdam ve işsizlik istatistikleri ekonominin makro düzeyde sağlıklı işleyip işlemediği konusunda bilgi vermektedir. Bireylerin gelir kaynakları işgücü piyasasında fiziksel ve düşünsel emeklerinin karşılığıdır. Ekonomide toplam ücretler yaratılan milli gelirin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bu yüzden işgücü piyasasının ekonomide ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu vurgulamakta yarar vardır.

Bu çalışmada Avrupa Birliği işgücü piyasası incelenirken EUROSTAT (The European Statistical System), Türkiye'deki işgücü piyasası analiz edilmeye çalışılırken TÜİK(Türkiye İstatistik Kurumu) verileri dikkate alınmıştır.

2. AVRUPA BİRLİĞİ İŞGÜCÜ PİYASASINA BAKIŞ

TABLO 1. Mevsim Etkisinden Arındırılmış Toplam İşsizlik

TOPLAM İŞSİZLİK ORAN VE SAYILARI										
ÜLKE	Oranlar (%)					İnsan Sayısı(Bin)				
	Mayıs 2012	Şubat 2013	Mart 2013	Nisan 2013	Mayıs 2013	Mayıs 2012	Şubat 2013	Mart 2013	Nisan 2013	Mayıs 2013
AB 17	11.3	12.1	12.1	12.1	12.2	17 881	19 180	19 211	19 273	19 340
AB 27	10.4	10.4	10.9	10.9	11.0	25 084	26 431	26 443	26 507	26 522
BELÇİKA	7.7	8.3	8.4	8.5	8.6	374	408	415	421	425
BULGARİSTAN	12.2	12.8	12.9	12.8	12.7	407	431	434	430	423
ÇEK CUMH.	6.8	7.2	7.2	7.2	7.2	359	382	384	381	380
DANİMARKA	8.0	7.1	6.9	7.0	6.8	233	206	199	200	194
ALMANYA	5.5	5.4	5.4	5.4	5.3	2 320	2 301	2 295	2 284	2 269
ESTONYA	10.0**	9.3	8.7	8.3	...	70**	65	60	58	...
İRLANDA	14.9	13.7	13.6	13.5	13.6	320	293	291	288	292
YUNANİSTAN	22.2*	26.7	26.8	1 093*	1 304	1 309
İSPANYA	24.8	26.5	26.6	26.8	26.9	5 728	6 053	6 064	6 087	6 085
FRANSA	10.2	10.8	10.8	10.8	10.9	2 988	3 186	3 186	3 193	3 205
HIRVATİSTAN	15.0	16.8	16.6	16.6	16.5	258	278	274	275	276
İTALYA	10.4	11.9	11.9	12.0	12.2	2 660	3 062	3 064	3 084	3 140
KIBRIS RUM K.	11.4	14.8	15.1	15.8	16.3	50	66	67	71	73
LETONYA	15.5**	12.4	12.4	160**	129	129
LİTVANYA	13.3	12.5	12.3	12.5	11.7	195	185	183	185	170
LÜKSEMBURG	5.1	5.4	5.5	5.6	5.7	13	14	14	14	14
MACARİSTAN	11.1**	11.1	10.6	10.5	...	482**	485	463	458	...
MALTA	6.7	6.2	6.2	6.1	6.2	12	12	11	11	11
HOLLANDA	5.1	6.2	6.4	6.5	6.6	455	550	573	580	594
AVUSTURYA	4.4	5.0	4.9	4.8	4.7	190	219	213	212	207
POLONYA	10.0	10.6	10.7	10.7	10.7	1 732	1 838	1 844	1 853	1 846
PORTEKİZ	15.5	17.6	17.6	17.8	17.6	843	935	934	941	932
ROMANYA	7.2	7.1	7.2	7.3	7.5	712	704	705	712	720
SLOVENYA	8.6	10.6	10.9	11.1	11.2	86	106	109	110	111
SLOVAKYA	13.8	14.2	14.1	14.1	14.2	376	387	385	386	389
FİNLANDİYA	7.6	8.2	8.2	8.3	8.4	206	219	221	223	225
İSVEÇ	8.3	8.2	8.3	8.3	7.9	418	416	427	425	404
İNGİLTERE	8.1*	7.7	7.7	2 574*	2 475	2 470

2.1. AB’de İşsizlik Oranı %12,2

Euro bölgesi (EA17) mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı Mayıs ayında %12,2 seviyelerinde gerçekleşmiştir, Nisan ayında ise bu oran %12,1’di. Avrupa Birliği üye ülkeler (EU27) işsizlik oranı ise durağan bir durum sergileyerek Nisan ayı işsizlik oranı %11,0 ile aynı seviyede gerçekleşmiştir. İki bölgede de işsizlik oranlarındaki artış önem arz etmektedir. Mayıs 2012’de işsizlik oranı Euro Bölgesi için (EA17)için %11,3 ve Avrupa Birliği üye ülkeler (EU27) için %10,4 seviyelerinde gerçekleşmişti.

Avrupa Birliği İstatistik Ofisi Eurostat verilerine göre, Mayıs 2013’de EU27 yani AB’ye üye ülkeler içerisinde 26.522 milyon insan işsiz konumunda yer alırken bu sayının 19.340 milyonunu Euro Bölgesi sınırlarında yaşayan işsizler oluşturmuştur. Nisan 2013 verileri ile mukayese edildiğinde, EU27 bölgesinde işsiz sayısı 15 000 artarken, Euro Bölgesinde işsiz sayısı 67 000 artmıştır. 2012 Mayıs ayı ile karşılaştırıldığında ise işsiz sayısı EU27 bölgesinde 1.438 milyon artarken, Euro Bölgesinde işsiz sayısı 1.459 milyon artmıştır.

2.2. AB’ye Üye Ülkelerin Durumları

Üye ülkeler içerisinde, en düşük işsizlik oranlarına Avusturya (% 4,7), Almanya (%5,3) ve Lüksemburg (%5,7) sahiptir. En yüksek işsizlik oranları ise İspanya (% 26,9) ve Yunanistan’da (%26,8 Mart 2013) kayda alınmıştır.

İşsizlik oranları bir önceki yıl; Mayıs 2013 ile karşılaştırıldığında, 17 üye ülkede arttığı gözlenirken, 10 üye ülke de ise azalmıştır. En yüksek işsizlik oranları Güney Kıbrıs Rum Kesimi (%11,4’den %16,3’e), Yunanistan (%22,2’den %26,8’e Mart 2012 ve Mart 2013) ve Slovenya’da (%8,6’dan % 11,2’ye) kaydedilmiştir.

İşsizlik oranındaki en büyük düşüşler ise Letonya (%15,5’den %12,4’e 2012 ve 2013 ilk çeyrek arasında), Estonya (%10,0’dan %8,3’e Nisan 2012 ve Nisan 2013 arası dönem) ve Litvanya’da (%13,3’den %11,7’e) görülmüştür.

Tüm bu gelişmeler yaşanırken Mayıs 2013’de, işsizlik oranı ABD’de %7,6 olarak kaydedilmiştir.

TABLO 2. AB’de Genç İşsizlik Oranı ve İnsan Sayısı

ÜLKE	GENÇ İŞSİZLİK ORANLARI ve SAYILARI									
	Oranlar (%)					İnsan Sayısı(Bin)				
	Mayıs 2012	Şubat 2013	Mart 2013	Nisan 2013	Mayıs 2013	Mayıs 2012	Şubat 2013	Mart 2013	Nisan 2013	Mayıs 2013
AB 17*	23.0	24.2	24.0	24.0	23.9	3 471	3 623	3 576	3 570	3 555
AB 27**	22.8	23.4	23.3	23.3	23.1	5 578	5 638	5 574	5 564	5 525
BELÇİKA	20.1	22.2	22.4	22.6	22.7	85	92	93	94	95
BULGARİSTAN	28.5	27.2	27.1	26.9	26.2	69	67	66	64	62
ÇEK CUMH.	20.1	19.4	19.4	19.5	18.7	76	71	72	72	72
DANİMARKA	14.6	12.6	12.0	12.0	11.6	67	57	53	53	51
ALMANYA	8.1	7.7	7.7	7.6	7.6	368	352	349	346	344
ESTONYA	22.4	21.2	19.2	17.4	...	16	15	13	12	...
İRLANDA	31.4	28.3	27.1	26.1	26.3	71	61	57	54	55
YUNANİSTAN	54.0	62.2	59.2	169	184	182
İSPANYA	52.7	55.8	55.8	56.2	56.5	952	962	954	955	946
FRANSA	23.9	26.2	25.8	25.5	25.3	682	757	737	723	714
HIRVATİSTAN	39.7	52.1	52.1	59	76	76
İTALYA	35.6	38.8	39.9	39.9	38.5	614	658	649	650	647
KIBRIS RUM K.	26.4	34.8	34.8	11	14	14
LETONYA	29.3	22.0	22.0	30	22	22
LİTVANYA	26.4	21.1	21.1	21.2	21.1	31	27	27	27	27
LÜKSEMBURG	18.7	19.5	20.0	19.4	19.4	3	3	3	3	3
MACARİSTAN	28.4	29.7	27.5	27.6	...	85	91	84	84	...
MALTA	15.3	12.9	12.5	12.3	12.1	4	4	3	3	3
HOLLANDA	9.2	10.4	10.5	10.6	10.6	129	148	150	152	152
AVUSTURYA	8.5	8.9	7.9	8.2	8.7	51	52	47	48	51
POLONYA	26.0	27.6	27.5	27.6	27.5	413	417	411	413	408
PORTEKİZ	37.6	40.6	41.0	42.3	42.1	163	161	163	171	171
ROMANYA	23.1	23.1	23.1	194	181	181
SLOVENYA	20.2	21.7	21.7	15	16	16
SLOVAKYA	33.8	34.0	34.0	34.1	34.6	75	76	77	77	79
FİNLANDİYA	18.5	20.3	20.4	20.7	20.9	61	68	68	69	70
İSVEÇ	25.4	24.5	25.0	24.5	23.4	165	160	167	165	153
İNGİLTERE	21.1	20.4	20.2	975	923	917

*Euro Bölgesi(AB17) Belçika, Almanya, Estonya, İrlanda, Yunanistan, İspanya, Fransa, İtalya, Kıbrıs Rum Kesimi, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Avusturya, Portekiz, Slovenya, Slovakya ve Finlandiya’dan oluşmaktadır.

*30 Haziran 2013 tarihi itibari ile **Avrupa Birliği (AB27)** Belçika(BE), Bulgaristan(BG), Çek Cumhuriyeti(CZ), Danimarka (DK), Almanya (DE), Estonya (EE), İrlanda(IE), Yunanistan (EL), İspanya (ES), Fransa (FR), İtalya (IT), Kıbrıs (CY), Letonya (LV), Litvanya (LT), Lüksemburg (LU), Macaristan (HU), Malta (MT), Hollanda (NL), Avusturya (AT), Polonya (PL), Portekiz (PT), Romanya (RO), Slovenya (SI), Slovakya (SK), Finlandiya (FI), İsveç (SE) ve Birleşik Krallık (UK)’tan oluşmaktadır. 1 Temmuz 2013 tarihi itibari ise Avrupa Birliği (EU28) üye ülke sayısı 28’e çıkmıştır ve Hırvatistan(HR) birliğe dâhil olmuştur.

Mayıs 2013’de, genç işsiz (25 yaş altı) sayısı EU27’de 5.525 milyona ulaşırken bu sayının 3.555 milyonunu EU17 (Euro Bölgesi) oluşturmuştur. Mayıs 2012 ile karşılaştırıldığında ise, EU27’de 53 000 kişilik bir azalma görülürken, Euro Bölgesinde genç işsiz sayısında 84 000 gibi bir artış meydana gelmiştir.

Mayıs 2013’de, EU27’de genç işsizlik oranı %23,1 ve Euro Bölgesinde %23,9 olmuştur. Genç işsizlik oranında en düşük oranlar Almanya (%7,6), Avusturya (%8,7) ve Hollanda’da (%10,6) görülürken, en yüksek oranlar Yunanistan (%59,2 Mart 2013), İspanya (%56,5) ve Portekiz’de (%42,1) görülmüştür.

3. TÜRKİYE’DE İŞGÜCÜ PİYASASI

TABLO 3. Türkiye’de Mevsim Etkilerinden Arındırılmamış Temel İşgücü Göstergeleri
(Mart 2012-2013)

	TÜRKİYE		KENT		KIR	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
15 ve Daha Yukarı Yaştaki Nüfus (000)	54.438	55.325	37.575	37.952	16.863	17.373
İşgücü (000)	26.431	27.776	17.785	18.578	8.646	9.198
İstihdam (000)	23.817	24.974	15.722	16.403	8.095	8.572
İşsiz (000)	2.615	2.801	2.063	2.175	551	626
İşgücüne Katılma Oranı (%)	48,6	50,2	47,3	49,0	51,3	52,9
İstihdam Oranı (%)	43,8	45,1	41,8	43,2	48,0	49,3
İşsizlik Oranı (%)	9,9	10,1	11,6	11,7	6,4	6,8
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12,1	12,3	11,9	11,9	13,2	14,1
Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (%)	17,4	19,3	19,5	21,7	12,8	14,6
İşgücüne Dahil Olmayanlar (000)	28.007	27.549	19.790	19.374	8.217	8.175

*2012 ve 2013 yılları Mart ayı verileri doğrultusunda rakamlar tespit edilmiştir. Yıllık değerleri değildir.

İşsizlik oranı %10,1 seviyesinde

Türkiye İstatistik Kurum (TÜİK) verileri temel işgücü piyasası göstergelerine baktığımızda Türkiye genelinde işsiz sayısı 2013 yılı Mart(1) döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 186 bin kişi artarak 20 milyon 801 bin kişiye yükselmiştir. İşsizlik oranı ise 0,2 puanlık artış ile %10,1 seviyesinde gerçekleştirmiştir. Tarım dışı işsizlik oranı 0,2 puanlık artış ile %12,3, 15-24

yaş grubu içeren genç işsizlik oranı ise 1,9 puanlık artış ile %19,3 olarak gerçekleşmiştir.

İstihdam edilenler 1 milyon 157 bin kişi artmıştır

İstihdam edilenlerin sayısı 2013 yılı Mart döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 157 bin kişi artarak 24 milyon 974 bin kişiye yükselmiştir. Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 95 bin kişi, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 1 milyon 62 bin kişi artmıştır.

İstihdam edilenlerin %22,9'u tarım, %19,8'i sanayi, %6,4'ü inşaat, %50,9'u ise hizmetler sektöründe yer almıştır. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında inşaat sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,5 puan, hizmetler sektörünün payı 0,2 puan artarken, tarım sektörünün payı 0,7 puan azalmıştır. Ayrıca sanayi sektörünün payı aynı seviyede kalmıştır.

İstihdam oranı %45,1 olarak gerçekleşmiştir

İstihdam edilenlerin oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,3 puanlık artış göstererek %43,8'den %45,1'e yükselmiştir.

Türkiye genelinde işgücüne katılma oranı %50,2 olarak gerçekleşmiştir

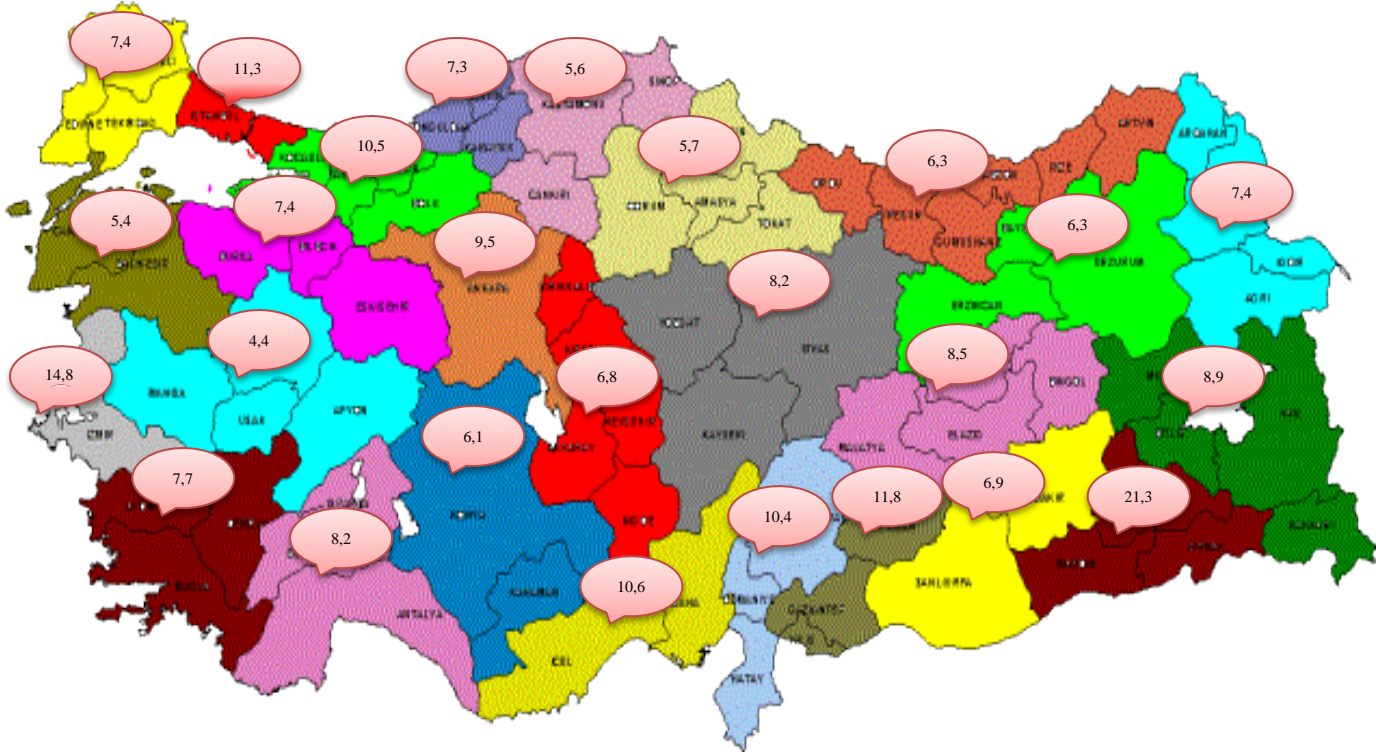
Türkiye genelinde işgücüne katılma oranı, 2013 yılı Mart döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,6 puan artarak %50,2 olmuştur. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 1,0 puan artışla %70,8, kadınlarda ise 2,3 puanlık artışla %30,2 olarak gerçekleşmiştir.

Mevsim etkilerinden arındırılmış istihdam ve işsiz sayısı

Mevsim etkilerinden arındırılmış istihdam edilenlerin sayısında 2013 yılı Mart döneminde, bir önceki döneme göre 54 bin kişilik, işsiz sayısında ise 39 bin kişilik artış meydana gelmiştir. Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücüne katılma oranı bir önceki döneme göre 0,1 puanlık artış ile %51,1, istihdam oranı herhangi bir değişim göstermeyerek %46,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı ise 0,2 puanlık artış ile %9,4 olmuştur.

2012 Yıl Sonu Düzey 2 İşgücü Durumu

TABLO 4. Bölgelere Göre (Düzey 2) İşsizlik Oranları - 2012

İl	15 ve Daha Yukarı Yaştaki Nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde Olmayan Nüfus	İşgücüne Katılım Oranı	İstihdam Oranı(%)	İşsizlik Oranı (%)
Toplam	54.724	27.339	24.821	2.518	27.38	50,0	45,4	9,2
TR10 (İstanbul)	9.914	5.063	4.493	570	4.85	51,1	45,3	11,3
TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)	1.300	713	660	53	58	54,8	50,8	7,4
TR22 (Balıkesir, Çanakkale)	1.312	620	587	33	69	47,3	44,7	5,4
TR31 (İzmir)	3.142	1.671	1.424	247	1.47	53,2	45,3	14,8
TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)	2.276	1.286	1.187	99	99	56,5	52,2	7,7
TR33 (Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak)	2.136	1.170	1.119	51	96	54,8	52,4	4,4
TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik)	2.866	1.404	1.301	103	1.46	49,0	45,4	7,4
TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)	2.607	1.399	1.253	146	1.20	53,7	48,1	10,5
TR51 (Ankara)	3.646	1.770	1.602	168	1.87	48,6	43,9	9,5
TR52 (Konya, Karaman)	1.613	789	741	48	82	48,9	45,9	6,1
TR61 (Antalya, Isparta, Burdur)	2.059	1.171	1.074	96	88	56,9	52,2	8,2
TR62 (Adana, Mersin)	2.700	1.350	1.208	143	1.34	50,0	44,7	10,6
TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye)	2.130	1.030	922	107	1.10	48,3	43,3	10,4
TR71 (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir)	1.111	515	480	35	59	46,4	43,2	6,8

TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)	1.657	852	782	69	80	51,4	47,2	8,2
TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)	808	470	435	34	33	58,1	53,9	7,3
TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop)	594	324	306	18	27	54,5	51,5	5,6
TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	2.014	982	925	56	1.03	48,7	45,9	5,7
TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	1.982	1.100	1.031	69	88	55,5	52,0	6,3
TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt)	675	327	306	21	34	48,4	45,4	6,3
TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan)	716	393	364	29	32	55,0	50,9	7,4
TRB1 (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)	1.221	610	558	52	61	50,0	45,7	8,5
TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari)	1.248	572	521	51	67	45,8	41,8	8,9
TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	1.638	715	631	84	92	43,6	38,5	11,8
TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)	2.121	610	569	42	1.51	28,8	26,8	6,9
TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)	1.235	432	340	92	80	35,0	27,5	21,3

Türkiye geneli işsizlik oranının %9,2 olduğu 2012 yılında bölgelere göre (düzey 2) işsizlik oranları incelenmiştir.

Bu bağlamda İstanbul, Ankara, İzmir gibi üç büyük kentimiz, Türkiye geneli işsizlik oranından daha yüksek düzeyde bir işsizlik oranına sahiptirler. TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli), TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova), TR62 (Adana, Mersin), TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye), TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis), TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgelerinde de Türkiye ortalamasının üzerinde bir işsizlik oranı tespit edilmiştir.

15 yaş ve üzeri nüfusun %18'lik kısmını tek başına İstanbul oluştururken, işgücünün en yoğun olduğu bölgeler genellikle Türkiye'nin batı kesimi ve sahil bölgeleri olmuştur. TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın) bölgesi işgücüne katılım oranı ve istihdam oranı ile diğer bölgelerin önünde yer almıştır. TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesi işsizlik oranı %21,3 ile tehlike oluşturan bir konumdadır. Ayrıca İzmir'in %14,8'lik işsizlik oranı ve yüksek işsiz sayısı da dikkat çekilmesi gereken bir diğer konudur.

4. TR52 (KONYA, KARAMAN) BÖLGESİ İŞGÜCÜ DURUM ANALİZİ

TABLO 5. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2012 yıl sonu bölgelere ve işgücü durumuna göre kurumsal olmayan nüfus

il	Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus (000)	İşgücü (000)	İstihdam (000)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam (000)	Yetersiz İstihdam (000)	İşsiz (000)	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İşsizlik oranı (%)	İstihdam Oranı (%)	İşgücüne Dahil Olmayan Nüfusu (000)
TR52(Konya, Karaman)	1 613	789	741	30	9	48	48,9	6,1	45,9	824

TR52 bölgesi, Türkiye geneli istihdam oranı %45,4'den 0,5 puan daha yüksek bir istihdam oranına sahiptir. Türkiye geneli işsizlik oranı %9,2 iken, bölgedeki işsizlik oranı %6,1'dir. Ayrıca Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) verilerine göre Konya'da Haziran 2013 itibarı ile 3.257 kişi iş başvurusunda bulunmuş olup, Haziran 2013'de işe yerleştirilen kişi sayısı 697'dir. Karamanda ise iş başvurusunda bulunmuş kişi sayısı 763 olup yine Haziran 2013'de işe yerleştirilenlerin sayısı 235 olmuştur. Konya'da Haziran 2013 itibarı ile alınan açık işlerin sayısı 1.810, Karaman'da ise 798 olarak gerçekleşmiştir.

TABLO 6. TR52 (Konya, Karaman) Bölgesi İstihdam Edilenlerin Sektörlere Göre Dağılımı 2011/2012 Yılları (000)

Toplam		Tarım		Sanayi *		Hizmet		Tarım %		Sanayi % *		Hizmet %	
2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
742	741	257	234	179	184	306	323	34,6	31,6	24,1	24,8	41,2	43,6

*İnşaat sektörü, sanayi sektörü içinde değerlendirilmiştir.

TR52 bölgesinde yer alan Konya ve Karaman illerinde 15 yaşın üzerinde 2011-2012 yıllarında istihdam edilenlerin istatistiksel analizleri gerçekleştirilmiştir. Tarım sektöründe istihdam edilenlerin oranında bir önceki yıla göre % 3'lük bir azalma görülürken, sanayi ve hizmet sektörlerindeki artış dikkat çekmektedir.

SONUÇ

İstihdam ve işsizlik, işgücü piyasasının temel faktörlerindedir. Günümüzde yaşanan ekonomik krizlerin etkisi, istihdamda önemli düşüşler meydana getirmiş ve işsizlik artmıştır. 2000'li yıllardan sonra özellikle gelişmekte olan ekonomilerde yüksek büyüme oranları yakalanmasına rağmen istihdam düşük düzeylerde ve işsizlik ise yüksek seviyelerde kalmaya devam etmiştir. Bu durum "istihdamsız büyüme" olarak adlandırılmıştır.

Türkiye'de ise 1980'lerden beri işgücü piyasasının istihdam yaratma durumu istenilen seviyelere bir türlü getirilememiştir. Bu durum genellikle üç faktöre bağlanmaktadır.

İlki, köyden kente göç ile ekonomi içerisinde meydana gelen yapısal değişikliklerdir. Örnek verecek olursak 1970'li yıllarda tarımın istihdamdaki payı % 60 seviyelerinde iken yani tarıma

dayalı emek yoğun bir toplumun varlığından söz ederken, günümüzde hizmetler sektöründeki istihdamın zirvede olduğu ve tarım istihdamının giderek azaldığı bir durum söz konusudur. İkinci olarak, Türkiye'de işgücü piyasasında istihdamın büyüme hızı, sanayi ve hizmet sektörlerindeki istihdam ve üretkenlik ilişkisi ile açıklanmaktadır. Üçüncü olarak, işgücü piyasasını düzenleyen kural ve kurumların istihdamın düşük büyüme hızında etkili olduğu düşünülmektedir (Dünya Bankası, 2006). GSYH hızla büyürken istihdamın yavaş büyümesi, ücretlerin artmadığı bir ortamda, firmaların yeni çalışanları işe almaya tereddütle yaklaştığını göstermektedir.

Türkiye açısından küresel ekonomik kriz, tüm dünyayı etkilediği gibi ülkemizi de etkilemiştir. 2009 yılında tüm dünyada olduğu gibi işsizlik artmış ve ücretler düşmüştür. 2010 yılındaki yüksek büyüme oranı ile ekonomi toparlanmış, 2009 yılında %14 olan işsizlik oranı 2010'da %11,9'a, 2011'de %9,8'e, 2012 yılında %9,2'ye gerilemiştir. Aynı şekilde genç işsizlik oranı 2009'da %25,3, 2010'da %21,7, 2011'de %18,4 ve 2012 yılında %17,5 olmuştur. İşsiz sayısı 2010'da 3,1 milyon, 2011 de 2,6 milyon ve 2012 yılında 2,5 milyon olmuştur.

İstihdam edilenlerin sayısı bir önceki yıl 2011'e göre 711 bin kişi artarak 24 milyon 821 bin kişiye ulaşmıştır. 2012 yılında, tarım sektöründe çalışan sayısı 46 bin kişi azalırken, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 757 bin kişi artmıştır. 2012 yılında istihdam edilenlerin %24,6'sı tarım, %19,1'i sanayi, %6,9'u inşaat, %49,4'ü ise hizmetler sektöründe yer almıştır. 2011 yılı ile karşılaştırıldığında hizmet sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 1,3 puan artarken, tarım sektörünün payı 0,9 puan, sanayi sektörünün payı 0,4 puan, inşaat sektörünün payı ise 0,1 puan azalmıştır.

İstihdam edilenlerin oranı 2012 yılında 0,4 puanlık bir artış göstererek %45'ten %45,4'e yükselmiştir.

2011 yılında %49,9 olan Türkiye genelinde işgücüne katılma oranı, 2012 yılında bir önceki yıla göre 0,1 puan artarak %50 olmuştur. Erkeklerde işgücüne katılma oranı 2011'de %71,7 2012 yılında 0,7 puanlık azalışla %71, kadınlarda ise 0,7 puanlık artışla %29,5 olarak gerçekleşmiştir.

2012 yılında işsizlik oranının en yüksek olduğu bölge % 21,3 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesi, en düşük olduğu bölge ise %4,4 ile TR33 (Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak) bölgesi olmuştur.

Türkiye İş Kurumunun 2013 Haziran istatistiklerine göre 2012 yılı Haziran ayında 70 bin olan açık iş pozisyonu, % 77 artarak 125 bine ulaşmıştır. Açık işlerin %96'sı özel sektörün talebinden kaynaklanmaktadır. Özel kesim işyerlerinden alınan açık işlerin % 0,8'i tarım, % 50,5'i sanayi ve % 48,6'sı hizmetler sektöründen oluşmaktadır.

Haziran 2013'de İŞKUR'a yapılan toplam iş başvurusu 173 bin olup bunun 111 binini erkekler, 6 binini ise bayanlar oluşturmaktadır. 86 bin kişi işsiz konumunda iş ararken, diğer 86 bin kişi ise daha iyi bir iş aramaktadır.

İşgücü piyasası açısından değerlendirmeye çalıştığımız Türkiye ekonomisinde işgücünün üretkenliği düşüktür. Bu durumun temel etkenleri arasında eğitim düzey ve niteliğinin düşüklüğü, sermaye birikimi ve teknolojik yenilenme süreçlerindeki eksikliklerden kaynaklanmaktadır.

İşgücünün üretkenliğinin bir ölçütü sayılan saat başına düşen GSYH cari fiyatlarla ölçüldüğünde, Türkiye'de işgücünün üretkenliğinin OECD ortalamasının gerisinde olduğu gözlenmektedir.

İşgücü üretkenliğini artırmak için yöneticilerin bu konuda çeşitli önlemler alması gerekmektedir. Yatırım ve istihdam teşvik edilmeli, istihdam destek programları artırılmalı, vergi- sigorta primlerinde kolaylıklar sağlanmalı, eğitimde kalite artırılmalı, ara eleman sorununa meslek liseleri kanalıyla çözümler getirilmeli ve katma değeri yüksek ürünler üretilmelidir.

KAYNAKÇA

www.tuik.gov.tr

http://www.tusiad.org.tr/_rsc/shared/file/Isgucu-Piyasasina-Bakis-.pdf

<http://www.iskur.gov.tr/kurumsalbilgi/istatistikler.aspx#dltop>

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&language=en&pcode=teilm020&ableSelection=1&plugin=1>